

Medlemstidningen för KRIS-Sverige:

ISSN 1651-4254

Vägen ut

Nr: 1 2003

Pris 30 kr

www.kris.a.se

KRIS Clean-house

Dansk utsluss med kvalitet

Fader Elias

Munk med mobiltelefon

Finn Thörn

Mobbningsförebyggare

*Kriminalvården anser KRIS vara olämplig plats för frigångare
- läs om deras motivering!*

Vägen ut

ISSN 1651-4254

Medlemstidning för
**Kriminellas Revansch i
Samhället**

Utges av
RIKSKRIS
Redhars väg 4
462 54 Vänersborg
Telefon: 0521-140 00

Ansvarig utgivare
Peter Söderlund

Chefredaktör
Michael Thyberg

Layout/grafik
Blues Art's ltd

Skribenter/redaktion
Ana-Maria Narti
Finn Thörn
Richard Englund
Lena Liljeroth/Adelson

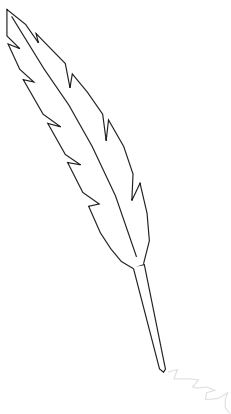
Adress
Vägen ut-Redaktionen
Tjärhovsgatan 34
116 21 Stockholm
Telefon: 08-615 19 20
E-post: vagenut@kris.a.se

Hemsidan
www.kris.a.se

Prenumeration
Helår 100: -
Betalas via
PG 199 95 41-4
Märk inbetalningen med
prenumeration

Upplaga/år
16 000 ex vid 4 utgåvor

För icke beställt insänt material
ansvaras ej

Redaktörens rader...

Hej kära medlemmar och alla ni övriga som tittar in i Vägen ut!

Redaktionen har gjort några mindre förändringar i layouten inför årets utgåvor. Och vi hoppas att ni gillar den nya designen.

Vi kommer att under detta år höja kvaliteten på innehållet i artiklarna. Detta arbete kommer succesivt att märkas av er som läsare. Beroende på våra resurser så förbättrar vi vad som står i vår makt.

När det gäller reportagedelen så kommer redaktionen att ta upp olika situationer för landets fångar i större utsträckning än tidigare, bl.a. så har en sida med "Röster bakom murarna" skapats för åsikter, kritik men även beröm om olika saker i fängelsevärlden.

Redaktionen skribenter kommer och går men vi har idag vill jag påstå, en professionell stab av skribenter. Detta underlättar det informationsflöde redaktionen är beroende av för att kunna ha en god kvalitet på innehållet.

Vi önskar er mycket nöje och hoppas ni är nöjda med den nya editionen av Vägen ut.

Michael Thyberg
Chefredaktör

NYKOPIA
GLOBAL PRINT AB

Nykopia Global Print AB.

**Industrivägen 11
171 48 Solna**

Telefon: 08-412 44 00

**E-post:
info@globalprint.com**

Bli brottsförebyggare!

Nu har du som är företagare en möjlighet att påverka och samtidigt ta ett samhällsansvar i brottsförebyggande åtgärder.

Kriminalitet är något som drabbar alla i samhället och nu kan alla göra något åt det. KRIS Stockholm har tagit fram ett företagspaket
- köp det och bli brottsförebyggare! Se sista sidan.

Innehåll:

KRIS landet runt
KRIS landet runt

<i>info och Chefredaktörens rader</i>	<i>sid 2</i>	<i>Kamratjour i norr</i> <i>sid 21</i>
<i>Innehåll</i>	<i>sid 3</i>	
<i>Fader Elias</i>	<i>sid 4</i>	
<i>Finn Thörn</i>	<i>sid 6</i>	<i>Örebro förnyar</i> <i>sid 22</i>
<i>Clean-house</i>	<i>sid 8</i>	
<i>Politisk kärleksförklaring</i>	<i>sid 12</i>	
<i>Bryggan informerar, notiser</i>	<i>sid 13</i>	
<i>Kriminalvårdens beslut</i>	<i>sid 14</i>	<i>Kriminell livsstil</i> <i>sid 23</i>
<i>Frivillighetens kraft</i>	<i>sid 15</i>	
<i>Röster bakom murarna</i>	<i>sid 16</i>	
<i>Massmedia om KRIS</i>	<i>sid 17</i>	<i>KRIS i Helsingborg</i> <i>sid 24</i>
<i>Notiser</i>	<i>sid 18</i>	
<i>Medlemsinformation</i>	<i>sid 19</i>	
<i>Notiser</i>	<i>sid 20</i>	
<i>KRIS landet runt</i>	<i>sid 21</i>	<i>KRIS Umeå i Hemavan</i> <i>sid 25</i>
<i>KRIS-juristen</i>	<i>sid 28</i>	
<i>Uri Galler</i>	<i>sid 29</i>	
<i>Nästa nummer</i>	<i>sid 30</i>	
<i>Annonser</i>	<i>sid 31</i>	<i>Ny lokalförening</i> <i>sid 26</i>
<i>Företagspaketet</i>	<i>sid 32</i>	
		<i>RIKSKRIS nya utseende</i> <i>sid 27</i>

Fa
Han arbetar i Lita
Elias är livstidsfån
vikt

Av: Michael Thyberg

Fader **Elias**

En modern munk i öst

När Vägen ut träffade Fader Elias i KRIS bussen under en resa till Pravenzysfängelset, berättade han om sig själv och sitt arbete med att ge själsligt stöd till livstidsfångarna.

Elias ger intrycket av en buspojkes fasoner med den rätta glimten i ögat och ett stort engagemang. Han verkar vara som man säger: *rätt man på rätt plats!*

der Elias är en modern munk med digital klocka och mobiltelefon. Litauen med att stödja och vägleda vilsna själar i Lukiskiu fängelset. Fångarnas enda kontakt med den yttre världen och han fyller en livsviktig funktionen. Vägen ut träffade Elias och samtalande om själavård.

Vanlig kille

När jag och fader Elias sätter oss i KRIS blåa buss på väg mot Alytus kolonifängelse har vi en god stund på oss att samtala. Elias är en man med enorm kraft och utstrålning och vad man brukar säga; rätt man på rätt plats! Jag kan inte tänka mig en bättre plats för honom än att stödja livstidsdömda och ge själavård.

Fader Elias kommer ursprungligen från Nederländerna och hamnade i Litauen på grund av kärleken. - Jag var då en helt vanlig kille med både goda och dåliga vanor, berättar han och skrattar.

Blev munk

När kärleken tog slut fick han vad man brukar säga, en uppenbarelse av något slag. Han upplevde nu sitt liv som fulländat och beslöt att ge all sin kraft till att tjäna högre makter och därigenom hjälpa människor i svåra kriser.

Det var egentligen här som Elias uppstod, han hette egentligen något helt annat från början. Fader Elias blev alltså en munk. Han första uppdrag var att bli kontaktman för en fängslad man i Litauen. Det var då han började förstå att det fanns ett stort behov av själavård för fångarna i de Litauiska fängelserna. Men även ett behov av att stödja familjerna på utsidan.

Eget kapell

Allt eftersom åren gick blev det Fader Elias uppgift att besöka Lukiskiu izolatorius livtidsfångar allt oftare och idag finns ett vackert kapell inne på fängelseområdet där han tar emot (sina) trasiga själar. Elias är orsaken till kapellets existens, han har lyckats genomföra vad andra trodde var omöjligt.

När han berättar om sitt engagemang förstår jag att han inte sitter och rullar tummarna. Han kommer att verka för humanitära åtgärder och genomföra dessa utan att först fråga för att få ett nej. Han gör först och frågar sen. Vilket verkar vara ett bra arbetssätt inom Litauen tuffa kriminalvård.

Inget socialt skyddsnät

Elias arbetar även med att försöka slussa ut andra fångar med tidsbestämda straff. Det är en stor och svår uppgift eftersom Litauen helt saknar det sociala skyddsnät vi är vana att luta oss mot.

För att lyckas komma in i samhället efter ett fängelsestraff måste man ha en familj med pengar eller någon som erbjuder dig ett arbete.

Finns inte dessa möjligheter så är du helt ensam. Någon hjälp från samhället är inte att räkna med. - Det kan tyckas grymt med ett sådant samhälle men

vad man inte får glömma är att det finns andra kulturer än vår och detta är helt normalt i den litauiska samhällstrukturen, påpekar Elias.

Gamla Sovjetriket

Den allmänna uppfattningen om kriminella är att de får skylla sig själva. Man har ingen förståelse för att ge dem en andra chans i livet. Denna ovilja att hjälpa är ett arv från det gamla sovjetriket och grundar sig på en rädsla för det okända.

- Man måste gå varligt fram, menar Elias, men ändå försöka visa på att det är människor man hjälper och inte monster.

Elias tar upp ett exempel om en ung man som just frigivits ur fängelset och som han trodde skulle förenas med flickvän och sin familj. Familjen försköt denna unge man på grund av att han befläckt familjen genom att stjäla för att överleva. Så även hans flickvän. Denna unge man tog sitt liv på grund av dessa orsaker och hade enligt Elias kunnat levt idag om inte dessa kulturella inställningar varit så befästa i östs samhällstruktur.

Cirkeln är sluten

Vi har nu samtalat i över en timme och vi börjar närma oss Alytusfängelset. Då börjar fader Elias att berätta om den grupp som han lider mest med; de fångar som utvecklat AIDS. Vården i fängelserna är under all kritik och enligt Elias är han den enda och sista lindringen innan döden. Vi träffade en man på AIDS-avdelningen med en tatuering på sin arm där det stod "murder incorporated". Han pekade på gaddningen och sa: - cirkeln är sluten!

Stopp ett tag

Av: Finn Thörn
Foto: RIKSKRIS

- Vänd

Idag är det januari, år 2003. Nu sitter jag vid min ordbehandlare och skriver ner mina erfarenheter från skolans värld de senaste tolv åren! Jag kan sammanfatta det med ett enda ord: KATASTROF!

1990 arbetade jag inom akutpsykiatri i Varberg. Jag kom i kontakt med några unga patienter som blivit utsatta för grova kränkningar på sitt gymnasium! Detta blev starten till det som kom att heta Mobbningsjouren. Jag skall här ge en bild av skolan idag år 2003.

Tänk dig att du är inbjuden som gästföreläsare till en skola på en mindre ort. Du har under flera dagar planerat och noggrant lagt upp din föreläsning. Eleverna sitter i en halvcirkel i idrottshallen. Själv har jag ställt mig något avsides för att kolla in dom eleverna som jag sedan kommer att tydligt informera om att "jag såg".

Det är ett otroligt liv. Akustiken är dålig, vilket gör att dessa höga ljud från skrikande elever ekar genom mitt huvud. Hur mår dom? tänker jag. Flera av eleverna har kepsen på. Läraren säger till dom elever som fortfarande inte tagit av sig den. En kille pekar på en flicka som har en schal på sig. - Skall inte hon ta av sig trasan också!

Sen är pajkastningen i full gång! Minuterna tickar på och läraren, (oftast en kvinna) ser uppgiven på hur eleverna fullständigt nonchalerar mig. Några grabbar i årskurs 8 säger högt,

- Fan va tråkigt att behöva lyssna på sån skit!

Läraren anmärker på detta och säger sedan:

Du om någon borde verkligen utnyttja tillfället att lyssna. Suck o stön hörs allmänt.

Tjugo minuter försent kommer jag igång. Detta är mera en regel än undantag. Jag funderar mycket över hur dessa

elevers föräldrar har tagit sin roll. En av mina döttrar är lärare i Helsingborgs kommun. Hon bekymrar sig över dagens elever. - Jag är ofta allt annat än lärare, säger hon. Flertalet lärare säger: vi är kuratorer, psykologer, mamma, polis och minst av allt lärare!

Jag har fått lite kritik för att jag uppträder tufft. Tack och lov, säger jag då. Det kan verkligen behövas en tydlig markering vad som gäller i skolan. Att se dessa unga som dagligen blir påhoppade av andra elever gör mig heligt förbannad!

Jag har till många rektorer genom åren tydligt sagt att "du borde kanske jobba med traktorer, men inte med barn".

Att sitta gömd bakom sina datorer dagen i ända kan inte vara lämpligt som skolledare. Du skall vara pedagog. Umgås med personal och eleverna. Punkt slut!

Under dessa tolv år som jag varit ute i skolorna har jag vid flera tillfällen fått bevis på följande:

Elever som jag tidigare i skarpa ordalag tillrättaviserat vid mina föreläsningar kommer till mig och säger kort och gott. - "Det du berättade då du var hos oss har verkligen hjälpt"! Vi har slutat tracka Per. Vi visste inte att han mådde så dåligt!

Att få höra detta är bevis för att mina ansträngningar till en bättre vardag i skolan skall fortsätta. Jag har också med mig tips till personalen hur dom skall agera. Många elever vill gärna sitta i en ring och prata om känslor. Slop matten en dag, sätt eleverna i en ring och du skall se hur dom njuter av att få prata om känslor.

Allt för många skolkar. Med skolk kommer drogerna. Vad det innebär behöver väl knappast nämnas. Jag intervjuade en mamma i Malmö.

g!

Finn Thörn är mobbningsförbyggare. Läs om hans erfarenheter och den cynism han mött under tolv års arbete i Sveriges skolor.

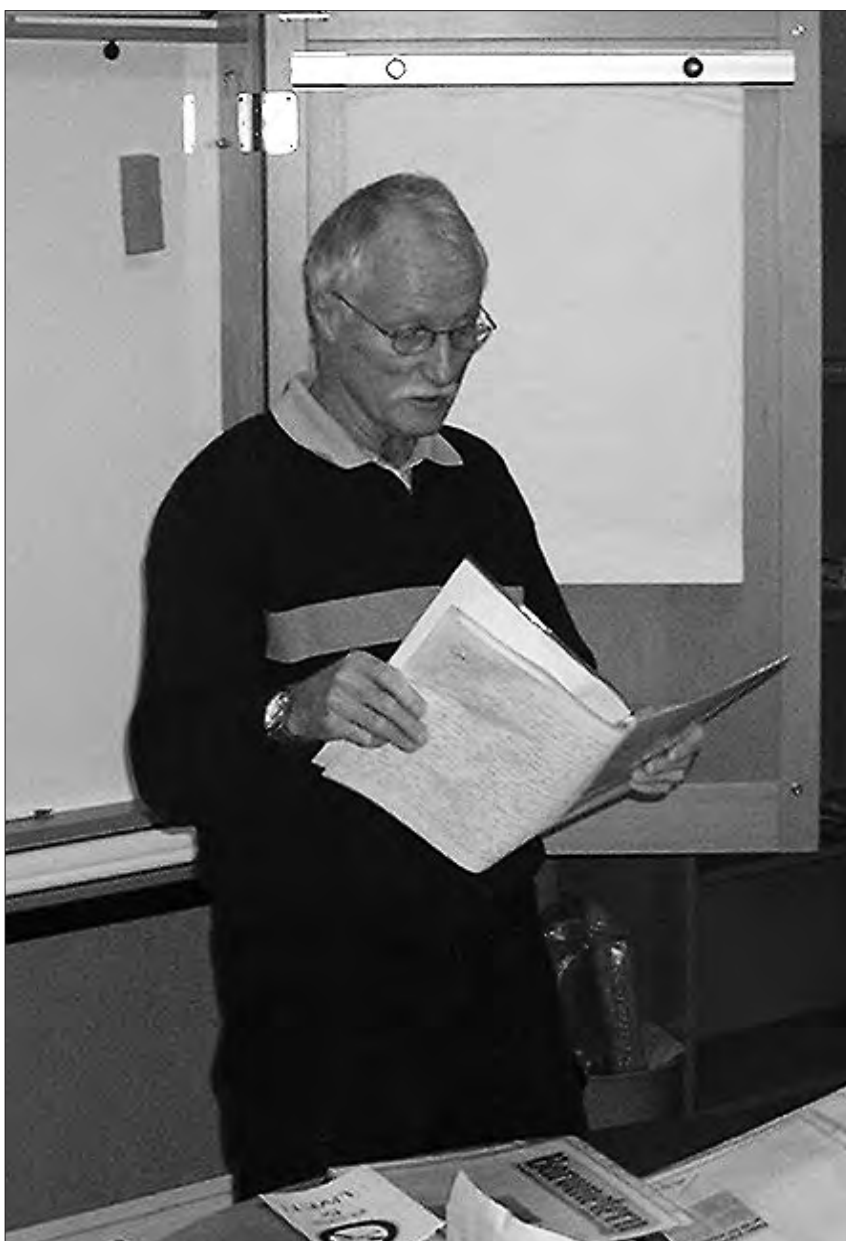
Inte bort din blick

Hon hade i flera år jagat sin son kors och tvärs i stan. Han dog av en överdos. Självmord bland utsatta elever blir ofta sista utvägen att komma från sitt helvete. En ung grabb från Göteborg, fick dagligen höra om sin litenhet. "Du är en liten skit. Ditt huvud är för stort till din kropp och så vidare. Han köpte en bogsperlina och hängde sig.

Hade en lärare med pondus stoppat detta i tid, då hade denna fina grabb varit med oss i livet! Han blev 22 år.

En rektor tyckte att man skall respektera då en ung flicka väljer att ta sitt liv genom att ställa sig framför tåget. Vad svarar man en sån inkompetent person?

Det är ställt utom all tvivel att dom eleverna som misshandlar, stjälar, mobbar, hotar med kniv och använder droger hamnar inom lås och bom. Jag vet, jag har träffat många!

Finn Thörn har samlat på sig mycket erfarenheter under åren som förebyggare i mobbningsfrågor. Han har även fått se cynismen hos en del företrädare för skolorna.

The Clean-ho

use

Av: Michael Thyberg

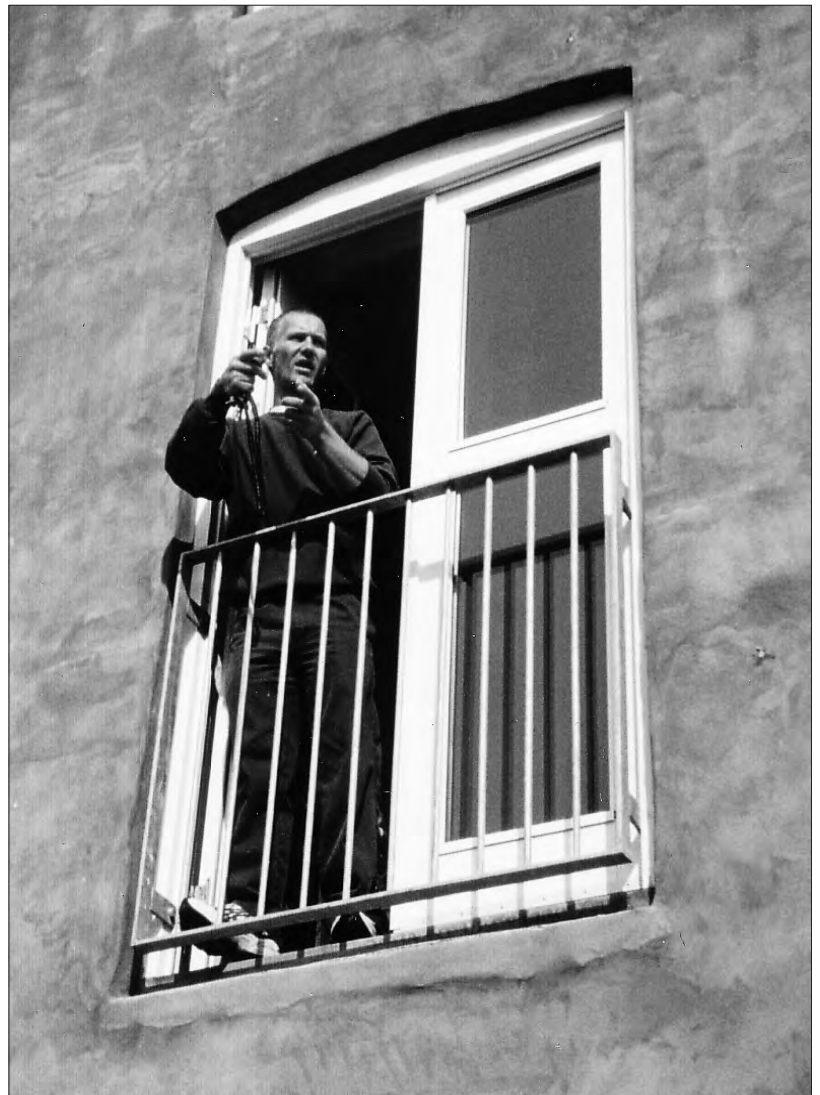
På KRIS i Danmark har man kommit långt med hjälp av det stöd på tolv mkr som gavs under förra året.

Jan-Tonny gör nu rent hus och erbjuder en kärleksfull kvalitativ utslussning.

Jan-Tonny Hansen är projektkoordinator för KRIS/Clean-house och Care-house verksamheterna i Danmark. Han är en sympatisk liten kille med stor pondus. En av hans drömmar är att kunna erbjuda allt från drogfri kamratskap, stödboende, utslussning till eget boende samt arbete.

Drömmen är på väg att uppfyllas. Danska KRIS har fått 12 miljoner under en treårsperiod för att bygga upp sina verksamheter.

Man har även riktat in sig på att ansöka om EU-stöd för projektering av en avgiftningsenhet i anslutning till hela verksamheten som ligger i Köpenhamns utkant.

The **Care-house**

KRIS Care-house stödboendeavdelningen är belägen på översta planet i den fastighet som disponeras av den danska KRIS organisationen. När Vägen ut besökte Care-house var avdelningen precis färdigrenoverad.

Jan-Tonny Hansen visar stolt runt i utslussningsdelen som består av sju enbäddsrum, vardagsrum samt ett kök. Där finns även ett kontor samt ett datorrum för de boende.

Allt är nytt och smakfullt inrett i beigtonade färger och ger en varm känsla av trivsamhet.

Ger kvalitet

Jan-Tonny är mycket stolt över att man från statens sida tagit KRIS på allvar.

- Man har alltså saknat kvalitativ eftervård samt ett forum för denna grupp tidigare, och nu har vi fått möjligheten att visa vad vi går för! säger Jan-Tonny.

- Att ge dem som bor under Care-house omsorg den största tänkbara möjlighet att återvända till samhället igen är vårt mål.

- Vi använder oss av Gunnar Bergströms program "kriminalitet som livsstil" och bryr oss om varandra på det sätt bara en före detta kriminell missbrukare kan göra.

- Har man gått igenom svårigheter i livet har man bättre förutsättningar att ge stöd till andra som lagt av, påpekar Jan-Tonny med tyngd i orden.

Går vidare

Det är alltså sju personer som bor på Care-house försorg. Tanken är att man bor här i mellan tre till fyra månader för att sedan gå vidare till någon av de två försökslägenheter KRIS förfogar

över. Sedan är tanken att man under denna period lyckats ordna ett eget boende.

- Vi arbetar hårt med att få fram bostäder nu, säger Jan-Tonny. Det är en av de viktigaste frågorna nu när vi har kommit så här långt med Care-house. Vi tar en sak i taget och det viktigaste först, inflikar Jan-Tonny Hansen med glimten i ögat.

Rummen är smakfullt inredda på Care-house. Vardagsrum samt kök är dock gemensamma utrymmen

Det vilar en varm kamranda över Care-house stödboende avdelning. Nya och fräscha rum samt ett gemensamt kök med all utrustning

The **Clean-house**

Personalstyrkan på Care-house är en daglig ledare samt en medhjälpare. Totalt är det sju plus deltidspersonal på hela KRIS Danmark. Givetvis finns det även här frivillig personal som ställer upp och hjälper till när det behövs.

Avgiftningenhet

Under hela uppbyggnadstiden av de verksamheter som är etablerade idag fanns även idén om att starta en avgiftningenhet i anslutning till Care-house.

Anledningen till detta är att det är övervägande heroinister i Danmark och det finns alldeles för få möjligheter till att gå från avgiftning till eftervård idag.

- Finns det ingen eftervård är möjligheterna små att lyckas förbli drogfri.

- Det är just av den anledning vi vill förverkliga denna avgiftningenhet, säger Jan-Tonny.

Ansökan är ställd till ESF-rådet (Europeiska socialfonden) och man har ansökt om fem mkr för uppbyggnaden av enheten.

- ESF-rådet har ännu inte beslutat i ärendet men vi håller tummarna och hoppas att även detta går vägen!

Konceptet

Om några år får vi se vad KRIS Danmark uppnått med dessa olika verksamheter. Men vad man kan ana är att detta blir succé.

Detta koncept är unikt och historiskt och vi inom KRIS Sverige kan bara gratulera till framgången och ta lärdom av våra grannar.

Dortheavej 12
2400 Köpenhamn NV

På Clean-house som ligger i utkanten av Köpenhamn arbetar sex personer på heltid samt två på deltid. Den dagliga verksamheten erbjuder allt från IT-café, gym, replokal samt relaxhörna och kök. Det finns även utrymme för barn att leka på.

Man arbetar mot två fängelser i Köpenhamn samt mot Horseöds statsfängelse. Här används också programmet ”kriminalitet som livsstil”.

KRIS Danmark håller en bra dialog med politikerna och danska kriminalvården vilket börjar avspela sig i den framgång som Clean-house är känd för.

- Mycket kan sägas om oss gamla rövare, men vi är bra på det vi gör och ingen slår oss på fingrarna när det gäller kvalitativa utslussning! säger Jan-Tonny avslutningsvis till Vägen ut.

Vardagsrummet är ett av de gemensamma utrymmen som finns hos Care-house

En politisk kärleksförklaring

Av: Ana-Maria Narti (fp)

Foto: Michael Thyberg

Under valkampanjen bedrev KRIS Stockholm ett demokratiprojekt. Vi, riksdagsledamöter som kandiderade i valet, blev bjudna att följa med på besök till häkten och fängelser och också träffa organisationens aktiva medlemmar. För mig blev dessa möten en uppenbarelse!

Jag lärde känna en grupp människor som enkelt, bestämt och med stor lust arbetar för det de tror på. Jag såg aktiva KRIS-medlemmar i full verksamhet - när de organiserar och genomför möten, när de öppnar rum för samtal mellan olika grupper, när de lägger fram nya förslag och arbetar för att omsätta sina idéer i handling.

Denna artikel är alltså en politisk kärleksförklaring till KRIS. Egentligen behöver vi i politiken och i samhällslivet just de sortens exempel som denna organisation förkroppsligar. Hela Sverige behöver grupper och enskilda människor som upplever långvarig entusiasm. Vad KRIS bevisar i handling är att den vanliga människa som lever i dag i Sverige inte behöver vänta på att "samhället" - kommunen, landstinget och staten - ska skänka dem färdiga lösningar på deras stora eller små problem. Men samtidigt bevisar KRIS en annan viktig sanning: individen, den lilla människan har möjlighet att kämpa för ett bättre liv om hon inte isolerar sig, om hon finner den skapande grupp som ger henne styrka och värdighet.

På politikerspråk heter detta ett starkt civilt samhälle, ett samhälle rikt på mindre eller större grupper som kontinuerligt arbetar för sig själva och för sina ideal. Ingen demokrati lever ett sunt liv utan ett starkt civilt samhälle. Och KRIS är en betydande aktör i sammanhanget därför att KRIS är en ny organisation, en mycket ung organisation. Vad dess medlemmar dagligen visar är att det går att ta sig ut ur mycket svåra förhållanden, att det går att snabbt åstadkomma förnyelse, ta initiativ och axla ansvar. I ett samhälle där alldeles för många projekt och planer fastnar i långsam byråkratisk bearbetning och där myndigheter och traditionella stora organisationer oftast rör sig bedrövt lång-

Ana-Maria Narti är en anhängare av KRIS verksamhet, det har hon med glädje skrivit. Hon är även en kvinna med ett stort hjärta och engagemang för idéella organisationer.

samt och ännu oftare inte lyckas samarbeta, blir KRIS just den inspirationskälla vi alla har nytta av.

Förskönar jag organisationens bild? Det tror jag inte. Allt som händer i och kring KRIS är inte fulländat, misstag och brister förekommer säkert också i denna organisations verksamhet. Men det avgörande är att KRIS arbetar systematiskt och förändrar vardagens villkor steg för steg.

Min kärlek till KRIS har också en annan förklaring. Varje gång jag träffar medlemmarna får jag lust att räta på ryggen. Människorna som man möter på KRIS ler och skrattar, de är fyllda av arbetslust. Och om man vet vilka tunga svårigheter dessa människor har lämnat bakom sig, hur stora framsteg de har nått i återerövringen av en vanlig plats i samhället - då smittas man av denna det nya livets stora glädje.

Bryggan Stockholm
Rutger Fuchgatan 9-11
116 67 Stockholm
tel: 08-44 200 98

www.bryggan.info
e-post: brygganstockholm@hotmail.com

Informerar

Aktiviteter på Bryggan under våren 2003

Mars:

Tisdag 18/3	Tvålstöpning
Tisdag 25/3	“Våffeldag” - Kort tillverkning
Lördag 29/3	Tom-Tits

April:

Tisdag 1/4	Fönstermotiv
Tisdag 8/4	Öppet hus - Påskpyssel
Lördag 12/4	Teater “Häxor finns dom” 4-12 år
Tisdag 15/4	Påskpyssel
Tisdag 22/4	Öppet hus
Lördag 26/4	Äventyrsbad på “Sydpoolen”
Tisdag 29/4	Öppet hus

Påsklov:

14/4-17/4	Vinterläger från 7 år. (ring för info)
-----------	--

Maj:

Tisdag 6/5	Öppet hus
Lördag 10/5	Fiske
Tisdag 13/5	Öppet hus
Tisdag 20/5	Öppet hus
Tisdag 27/5	Öppet hus

juni:

Tisdag 3/6	Öppet hus
Lördag 7/6	Basta - Ridning, femkamp, fiske och bad.

kommissarie föreslår:

Exportera svenska angivare

Kriminella som vittnat vid rättegångar ska kunna placeras utomlands. Det anser Göran Nordenstam, poliskommissarie. Han är ansvarig för skyddet av så kallade bevispersoner i Västra Götaland.

Kriminellt belastade utgör en tredjedel av de som ingår i skyddsgruppen. På svenska anstalter är hotbilden mot denna grupp allvarlig. Nordenstam säger att det utspelas många händelser som är rena hämndaktioner:

- Det kan vara allt från misshandel till mord. Det är ganska tufft på fängelserna och det här trycket kommer att öka.

För att förslaget ska kunna prövas på allvar behöver en lagändring komma till stånd. Som det ser ut i dag är upphandling av utländsk kriminalvård ej tillåten.

Richard Englund

Knarkgodis i svenska butiker

Godis och läsk med smak av hampa sprids i butiker och över Internet. Polisen är oroad då det visat sig att vissa av produkterna innehåller THC, den verksamma substansen i hasch och marijuana. Man hinner inte med att kontrollera alla olika varianter.

Det är narkotikaroteln i Malmö som har uppmärksammat problemet. Det är en uppsjö av olika varor som strömmar in på den svenska marknaden: godis, läsk och så kallade smartdrugs, droger som sägs innehålla endast lagliga och naturliga ämnen.

I sammanhanget berättas om en handlare i Stockholm som sålde tobaksblandning som ett substitut för haschrökare. Det visade sig dock att blandningen innehöll cannabis och gav en ruseffekt. Färdigmeckad holk över disk, helt enkelt. Handlaren dömdes till åtta månaders fängelse.

Richard Englund

Kriminalvården anser KRIS vara en olämplig arbetsplats för: frigångare, samhällstjänst samt för § 14 aktiviteter

- Stoppar delar av KRIS verksamhet genom detta beslut

Av: Michael Thyberg

I en skrivelse från kriminalvårdstyrelsen fastställer man att KRIS Stockholm inte får användas för att ta emot § 14-aktiviteter*. Vidare säger man att frigångare och samhällstjänstplaceringar inte får placeras på KRIS.

Bakgrunden till detta är att man anser KRIS vara en olämplig plats för de som står under kriminalvårdens omsorg.

Så här skriver Eva Maltinger på KVS:

Utdrag ur minnesanteckningar förda vid sammanträde i regionala chefgruppen i Stockholmregionen 2001-03-02 punkt nummer sju

“ frågan om förening KRIS diskuterades. Konstaterades att vi inte skall använda KRIS för någon typ av myndighetsutövning, dvs. vare sig samhällstjänst, frigång eller §14*.

KRIS skall ses som ett utmärkt stöd som skall komma in efter frigivningen. I anstalterna skall personal finnas med när föreningen informerar om sin aktivitet”

KRIS har uppstått ur ett behov; kriminalvården har misslyckats med frigivningsförberedande åtgärder. Hade nu kriminalvården lyckats bra inom detta område hade KRIS inte uppstått.

Vad man glömmer ta hänsyn till är att KRIS om någon, är den organisation man kan placera frigångare eller samhällstjänstplaceringar hos. I det verkliga livet finns både missbruk och kriminalitet i ens närhet på exempelvis vanliga arbetsplatser där man normalt kan få frigång eller samhällstjänstplacering.

Beslutet kommer att få konsekvenser för de intagna att inte nå det stöd KRIS erbjuder under sin verkställighetstid, det vill säga vid § 14, frigång och samhällstjänst. Är detta något som kriminalvården eftersträvar, att stoppa all vettig verksamhet som har som syfte att stödja dessa människor! Eller är det okunskap?

- Vill kriminalvården fortsätta att misslyckas?
- Är man rädd för att KRIS gör ett för bra jobb?
- Vill man inte bidra till att sänka kriminaliteten och återfallen?

Frågorna är många. Peter Söderlund, Ordförande på KRIS Stockholm vill nu ta upp en diskussion med kriminalvårdstyrelsen för att försöka hitta en gemensam väg i arbetet med att stödja kriminella.

- Detta beslut får stora konsekvenser för den sociala träning intagna behöver innan de frigges, säger Peter Söderlund.

Vid ett samtal med Alf Nordberg, ordförande hos KRIS Luleå, berättar han att där är situationen en helt annan. Kriminalvårdstyrelsen i norrbotten använder sig flitigt av KRIS för just dessa åtgärder och enligt Alf finns det inget att anmärka på, snarare tvärtom.

not.

Vägen ut ställer sig frågande om dessa olika förhållanden inom kriminalvården i Sverige och vi hoppas att kunna få svar om detta i nästa nummer. red

(* § 14 är en aktivitet förlagd utanför anstalt)

Det frivilliga sociala arbetet är oerhört betydelsefullt. Inte minst ekonomiskt. Värdet av våra frivilliga insatser beräknas till minst 70 - 80 miljarder kronor.

Det är svårt att hitta en svensk som inte på något sätt är engagerad i frivilligrörelsen - som är aktiv i en idrottsklubb, ger fad-

torns styrka, men också dess svaghet. För eldsjälarna är ofta stökiga, bökiga personer, runda proppar i fyrkantiga hål. Förmodligen är det också därför som de många gånger skapar oro och misstänksamhet hos de etablerade sociala institutionerna: "De gör inte som vi!"

Men en förändring är på gång,

tillvara och som inte lätt låter sig kanaliseras via stat och kommun.

Och jag menar att det här engagemanget för andra är viktigt i sig. Det är ett tecken på att samhället mår bra. För vi människor kommer alltid att ha eller få problem av något slag och under tid till annan vara beroende av andra.

Finns det då ingen fara med frivilligarbetet? Jo, att kommunerna mer och mer börjar villkora stödet. Då finns

Frivillighetens kraft

Av: Lena Adelson Liljeröth
medlem i KRIS och
riksdagsledamot (m)
(skrev år 2000 boken "Frivillighetens
kraft", Timbro)

derbidrag till Rädda Barnen, nattvandrar med Farsor och Morsor på Stan, sitter i jousen för en stödtelefon, arrangerar läsläsning med barn i invandrartäta områden eller sitter med i en föreningsstyrelse.

Idrotten och fritiden lockar flest frivilligarbetare, vård och social omsorg däremot bara en mindre del. Där skiljer sig Sverige från många andra länder i Europa. För fortfarande associerar många frivilligt socialt arbete med välgörenhetstanter, klappar på huvudet och förödmjukelse. Det tillhör en förgångens tid, brukar det heta.

Under efterkrigstiden övertog den offentliga sektorn, stat och kommuner, mycket av det arbete som tidigare bedrivits av frivilligorganisationerna. Men allt blev inte bättre för det. Och det börjar äntligen allt fler inse.

Frivilligarbetet kräver brinnande andar, eldsjälarna. Här fungerar inte 9-5-mentaliteten. Det är frivilligsek-

mycket tack vare de framgångar som framför allt självhjälps- och kamrattstödsgrupperna haft. De har kort och gott höjt sina organisationers status och satt press på såväl politiker som tjänstemän. För inom frivilligrörelsen tvingas man hea tiden testa nya möjligheter, inte minst därför att finansieringen är osäker. Detta vet man inte minst inom KRIS.

Många vänder sig till frivilligorganisationerna just därför att de känner sig svikna och stämplade av "samhället". Hos "alternativen" tycker man sig finna ett personligt engagemang. Kanske är det så att frivillighetens styrka ligger just i att man inte kan tvinga fram ett beteende - utan måste förlita sig på kommunikation och samarbete.

Det är viljan att göra gott som driver frivilligarbetare. Organisationernas arbete genererar ett starkt engagemang som är betydelsefullt i sig. De goda exemplen smittar. Det finns humanistiska värden som de frivilliga organisationerna kan ta

riskerna att organisationerna anpassar sig för mycket - man biter ju inte den hand som föder en - och lägger band på sin kritik mot etablissemangen. Riskerna finns att de frivilliga organisationerna utvecklar samma tröghet och byråkrati, som finns inom den offentliga sektorn.

Därför är jag övertygad om att frivilligorganisationerna måste få verka i frihet! Det ideella och frivilliga arbetet ska inte ersätta socialtjänsten eller kulturinstitutionerna. Däremot komplettera, utveckla och framför allt trycka på.

Och då skulle det vara till stor hjälp om lagen ändrades så att gåvor och bidrag till ideella organisationer blev avdragsgilla i privatpersoners och företags självdeklarationer. Det skulle stärka det ideella arbetet.

Röster bakom *murarna!*

Denna sida upplåtes till de som sitter i fängelse. Som på ett sakligt och konkret sätt berömma eller kritisera olika faktorer de ställs inför under sin verkställighetstid. Sidan är inget debattforum utan ett plank för intagna.

Dom vill låsa in våra själar

När jag hörde om överbeläggningen tänkte jag omedelbart på upploppet vid Tidaholms anstalten 1994.

Det berodde delvis på överbeläggning, men även andra orsaker bidrog. Man ska veta att de flesta fångar tål väldigt mycket krångel, för hela kriminalvården är full av eller mindre svårförståeliga regler. Som kanske kan tyckas onödiga, men när man är tvungen att dela cell då är gränsen snart nådd.

Kriminalvårdskniven har nått benen. Att vara ensam i en cell är förträffligt om man vill meditera. Man måste i sanningens namn erkänna att fångens andliga utveckling kan ske med otrolig intensitet i cellen. Jag är förvissad om att många fångar trots sina lidanden också kommer att kunna arbeta med det inre!

Vi kommer inte att sakna fängelset, utom den där speciella dynamiken i själslivet som man kan uppleva, bara när man är ensam.

Att tvinga två personer att dela på 6,2 kvadratmeter är inget annat än vanvård. Men vad säger egentligen siffran 6,2 kvadratmeter? Föreställ er tre vuxna män i bredd på golvet, det är allt som ryms i fångens livsrum. Men man är tydligen beredd att ta risken för stora problem. Det kan kosta mycket mer än det smakar.

Min själ är alltid på resa, den går inte att låsa in i en cell!

Marcel Marchoud

MassMedia om KRIS

Så här skriver några av Sveriges dagstidningar om KRIS

Västervikstidningen 28 feb

KRIS Kalmar delaktigt i politiskt program för Västervik

-minst 40 procent av 15-åringarna ska vara nykterister inom två år

För att nå detta mål vill utredaren i Västerviks kommun, Leif Svensson, att en lokal KRIS-förening ska startas. Alla invånare i kommunen ska bli delaktiga i arbetet med att minska användningen av alkohol och narkotika, även de före detta kriminella som arbetar med information i till elever och lärare.

I dag är Västervik hänvisade till att samarbeta med KRIS Kalmar. Lars-Peter Axelsson säger att det är viktigt med nätverk:

- Du behöver inte gå till bolaget eller langaren, du kan gå till KRIS istället.

Dalademokraten 27 feb 2003

KRIS:are från Falun i reklamfilm

Fotbollslaget Bäckdala FF syns ofta i tv-reklam om stryktipset. Det handlar om 13 rätt och respekt. Laget har en egen hemsida på Nätet. Men vad reklamen inte berättar är att laget nästan uteslutande består av KRIS medlemmar i Falun.

Fotbollstränaren i Bäckdala FF, Leffe Dahlbäck, är vid det här laget en av landets mest namnkunniga. Den största framgången är att han en gång lyckades pricka in 13 rätt på stryktipset.

Egentligen finns inte Leffe. I verkligheten heter han Per Nordlander. De övriga lagmedlemmarna från

KRIS Falun är Roger Lindkvist, Erik Rosenberg, Alvar Olsson och Sven Gunnar Holmström.

Men på Nätet är Leffe och Bäckdala FF i högsta grad levande. Med egna idolbilder och träningstips. Bland annat finns där en noggrann skiss med skriftliga instruktioner på hur du gör ett fuskinkast utan att domaren hinner märka det (läs mer på www.backdala.net).

Hur detta stämmer överens med KRIS honnörsord hederlighet överlämnar vi åt ödet att avgöra.

Oskarshamns tidning 8 Mars 2003

“Kris ska få de pengar de behöver”

Socialnämnden vill inte ta ansvaret. Inte heller kultur och fritid. Kris har bollats runt i den kommunala byråkratin. Men nu lovar kommunalrådet Birgitta Elfström att rädda föreningen.

- Det är helt oacceptabelt att de farit runt på det här sättet. Vi hade ett möte redan i höstas och diskuterade det här med nämnderna. Jag är förvånad över att man inte löst detta ännu, säger Birgitta Elfström (s).

Enligt Birgitta Elfström är alla i kommunen ense om att föreningen gör ett ovärderligt arbete när det gäller drog- och brottsförebyggande arbete. Däremot har det funnits delade meningar om vilken nämnd som har ansvar för föreningens ekonomi.

Betalar två anställda

Kommunledningskontoret ställer i dag upp med att betala två anställda på Kris i Kalmar. Men det är bidraget till de fasta kostnaderna som ställer till problem. Under 2003 har föreningen beviljats 25 000 kronor från

kultur- och fritidsförvaltningen. De pengarna räcker inte ens till hyran. I december begärde föreningen ytterligare 41 000 kronor av socialnämnden för att klara verksamheten. Socialpolitikerna bollade frågan vidare till kultur- och fritidsnämnden, och där efter hände inget. Men nu lovar Birgitta Elfström att föreningen ska få sina pengar.

- Kris ska få de pengar de behöver för att driva sin verksamhet. De kommer att fortsätta att få lokalbidrag från kultur och fritid. Men de måste också få pengar från socialförvaltningen på samma sätt som de stöder kvinnojourens verksamhet. De ska veta hur mycket pengar de kan förvänta sig från oss. Situationen har varit orimlig, säger Birgitta Elfström.

GP-inrikes 4 mars 2003

”Missbrukarna har ett ansvar”

Christer Karlsson var sprutnarkoman i 33 år innan han blev drogfri. Han är mycket kritisk mot att samhället delar ut rena sprutor, eftersom det sänder ut fel signaler.

Som sjuåring började Christer Karlsson att sniffa och dricka mellanöl. Vid 13 års ålder kom han i kontakt med en äldre kille som lärde honom injicera amfetamin.

- Jag provade allt som kunde kompensera det som jag saknade inom bords. Jag blev bäst på att vara värst, säger han.

- Hur många i regeringen vill ta på sitt ansvar att sprida död? Om vi säger att narkotika är kriminellt ska vi inte samtidigt dela ut sprutor och tala om hur man gör. Det är en enorm dubbelmoral, säger Christer som kommer att vara en stark motvikt till detta med sprututbytesprogrammet MOB förespråkar.

Fyra av tio fångar får lugnande preparat

Enligt Dagens Nyheter har fyra av tio fångar fått den lugnande medicinen Theralen. Jämförelsevis kan man ställa det förhållandet mot att tre av 1 000 svenskar fått medicinen.

Uppgifterna om medicineringen till Svenska fångar baseras på statistik från kriminalvården och presenteras i det kommande numret av tidningen Läkemedelsvärlden.

Marianne Kristiansson, chefsläkare på sektionen för rättspsykiatri vid Huddinge sjukhus säger att - Theralen ges som ett sömnmedel. Men det är inte speciellt omtyckt, flertalet patienter klagar över biverkningar av Theralene.

På landets häkten skrivs medlet ut åt mer än varannan intagen. Marianne Kristiansson menar att det finns andra och bättre preparat som kan användas. Bristen på läkare vid landets häkten är en av orsakerna till att Theralen mer eller mindre blivit en standardmedicin.

Michael Thyberg

KRIS Malmö tackar de sponsorer som gjorde vår lägervecka vid Vombsjön möjlig.

Alfred Johanssons kött
City Grönt
Kulans Auto-Service
Krog Viking Höllviken
Skåne Mejeriet

Styrelsen KRIS Malmö

Efter 14 år vill RPS att patrullbilarna ska byta färg igen. Ett ökat antal olyckor i samband med mörker och dålig synlighet sägs ligga bakom. Drygt 3 000 fordon kommer att beröras vid ett beslut.

Det skulle i så fall bli den femte generationen polisbilar. När den svenska polisen förstatligades 1965 bytte man färg från helsvart till svartvit. 1983 blev de i stället vita med svarta, gula och blå ränder. Fem år senare kom den nuvarande blåvita designen.

Foto: Michael Thyberg

Till hösten 2003 kanske vi får se en annan design på våra kära blåvita polisbilar. Ett beslut i frågan skall tas då.

Enligt icke bekräftade uppgifter ligger de hemliga skisserna väl inlåsta hos kriminalkommissarie Sten Byström. Men anonyma källor viskar om blågula färger och ett släktskap med de brittiska polishäckarna.

Ett beslut i frågan kommer någon gång efter hösten. Då ska de första exemplaren provköras, antagligen hos Stockholmspolisen.

Polisen har också köpt in 28 nya motorcyklar för åtta miljoner kronor. Det är fyrcylindriga BMW K 1200 P som är aktuell. Dessutom diskuteras inköp av en smidigare cykel för stadstrafik och offroadmaskiner.

Så, se upp i buskarna - det är lika bra att ni lägger kofötterna på hyllan och blir medlemmar i KRIS. Välkomna!

Richard Englund

Stor enkätundersökning av KRIS och RFS

- Vad är hinder och vad är möjligheter under frigivningsprocessen

Denna enkätundersökning ingår i ett Equal-projekt som går under namnet Bättre frigivning. Enkäten är riktad till intagna, personal, övervakare samt frigivna KRIS-medlemmar.

Temat hinder och möjligheter är ett av flera teman i projektet. Man vill undersöka vad som är hinder och eventuella möjligheter för landets fångar att lyckas frigges till något som inte leder tillbaka till

kriminalitet och fängelse.

Vad man vet är att boende, arbete är några av dom viktigaste resurser man oftast saknar vid en frigivning.

Enkäten kommer att sammanställas under våren och beräknas vara klar i höst. Den skall sedan ligga till grund för förbättringar inom de anstalter som ingår i projektet. Kva Storboda, Sagsjön samt Tygelsjö.

Michael Thyberg

Häktet i Karlstad utreds av JO

I en JO-anmälan mot häktet i Karlstad uppger Ricard Hed att han nekades att rösta i valet 2002. Detta för att han saknade legitimation. I första skedet avfärdade JO anmälan med hänvisning till vallagen (1997:151) 12 kap.

Den aktuella nionde paragrafen som Jan Pennlöv vid JO lutade sig mot säger att väljare som inte är kända av röstmottagaren och saknar legitimation inte får rösta. Men valmyndighetens Britt-Marie Grundström uppger att man löser problemet genom att personal vid institutionen intygar vem väljaren är. Eller att han borde fått information om möjligheten att budrösta. Det förfarandet var möjligt på häkten för första gången 2002.

Ricard Hed hävdar att han inte erbjöds någon möjlighet att budrösta. En förnyad anmälan uppmärksammades av dagspressen. Bara dagar därefter beslutade JO att ta upp ärendet.

Staffan Rådman vid KVM Karlstad bekräftar i att budröstning aldrig varit aktuell. Samt uppger att häktets personal endast vidarebefordrat det av den lokala valnämnden angivna legitimationskravet.

Han berättar att valförrättaren först på valdagen informerade personalen att de kunde bekräfta intagnas identitet. Alla intagna fick veta att legitimation ej var nödvändig. De erbjöds att följa med för röstning. Ricard Hed ska vid detta tillfälle ha befunnit sig på rastgården. Enligt en vårdare visade han då inget intresse för att följa med.

Vägen Ut - slutsats

Den lokala valnämnden i Karlstad har varit missvisande och senfärdig i sin information, både till personal och intagna. Samtidigt verkar Hed ha erbjudits att rösta men avstått. JO får avgöra frågan.

Richard Englund

Medlemsinformation

- från din lokala KRIS-förening

Ytterligare information om vad som händer inom KRIS hittar du på vår hemsida: www.kris.a.se

KRIS Stockholm:	Medlemsfester	21 mars 30 maj 29 augusti 28 november	kl: 18:00 kl: 18:00 kl: 18:00 kl: 18:00
KRIS Helsingborg:	Medlemsfest	30 mars	kl: 13:00
KRIS Skellefteå:	Familjeläger	25-27 mars	
KRIS Piteå:	Innebandy Pimpeltävling	Varje tisdag 5 april	kl: 18:00 kl: 11:00

Dikter

Min vän Layla

Se hur fort ett vänskapsband kan rota sig och gro
Se hur fort det kan blomma
Min fina vän, sov nu i ro
En dag kommer jag också att komma

För var sekund, minut och timma
För var dag, var månad, vart år
Ska jag aldrig sluta förnimma
Den tid vi hade som vår

Du gav mig det finaste man kan få i gåva
Jag kommer att bevara det väl och alltid minnas
Jag kommer också att lova
ditt namn kommer alltid hos mig finnas

Sov nu i ro, mitt lilla hjärta min lilla vän
Vi möts en dag igen

Nettan

Väntan

Jag väntar
Du väntar

Hela världen väntar
Jag väntar på ett leende
från dig

Som lägger sig som ett täcke på min själ
och värmer hela min tillvaro

Vad väntar du på min älskade?

Masoud Beik

Ärlighet inom KRIS

Detta är en händelse jag fick uppleva när jag åkte ner till Umeå för att under helgen umgås med min tjej. Saken var den att när jag klev av bussen på Umeå busstation var jag tvungen att uppsöka toaletten. Jag gick till kiosken för att växla till mig mynt för att komma in på muggen. Eftersom jag hade en bil som väntade utanför för vidare transport hade jag ganska bråttom. I denna stressade situation lade jag ifrån mig min plånbok på torkboxen och rusade sedan jag var klar ut till den väntande bilen.

Uppträcket av min förlorade plånbok gjorde jag inte förrän vi skulle gå för att handla på affären, samtidigt fick jag klart för mig var jag glömt den. Mina förhoppningar om att finna den grusades då tidpunkten för förlusten var då mycket folk passerar vid stationen samt många toalettbesök sker.

Med tanke på att jag hade tagit ut 4 000 kronor till månadsbetalningar var jag i denna stund helt förtvivlad. På vägen tillbaka till busstationen bad jag tyst för mig själv att måtte det vara en genomärlig person som hittat den och lämnat in den till polis eller möjligtvis biljettexpeditionen.

När jag kom tillbaka så rusade jag in på den toalett jag glömde plånboken på för en dryg halvtimme sedan... borta! Nu förstod jag att det var kört.

Bedrövad och nedstämd gick jag med tunga steg till biljettluckan för att ställa frågan om någon möjligtvis lämnat in den. Finns inte en möjlighet, tänkte jag!

Till min stora förvåning sken kassörska upp och frågade efter mitt namn. Detta är inte sant tänkte jag!

När jag tog emot min plånbok satt där en fasttejp lapp med texten "upphittad av Emelie Skogman, KRIS Landskrona". Hälsningar till dig!

Tåren var nära då jag såg att allt fanns kvar, pengar och allt. Makalös tur.

Om jag nu blev bönhörd eller hade en väldig tur kan vi låta vara osagt, men att det existerar ärliga människor är helt klart. Att det dessutom var en KRISare som bekräftade detta tycker jag var kanon och vill därför dela med mig till er om denna solskenshistoria.

Jag vill passa på att höja Emelie Skogman till skyarna för sin ärlighet och tacka henna från djupet av mitt hjärta.

Ärlighet varar längst

Denny Ejehult/sekreterare KRIS Skellefteå

Åtta förspillda år går aldrig att ersätta

Just nu är allmänheten väldigt upprörd över Gudrun Schymans vidlyftiga leverne och osanna förespelningar. Men jag är minst lika uppbragt över det lidande en svensk domstol med åklagare i spetsen förorsakat en chanslös människa, nämligen mannen som förlorade åtta år av sitt liv i fängelse på grund av ett felaktigt domstolsutslag.

Det hör ju till en åklagares jobb att föra ett mål i hamn, detta renderar honom en "fjäder i hatten". Helt riktigt. Men någon gång slår det fel, domstolens ansvar blir ju så oerhört mycket större när en oskyldig blir dömd till långvarigt frihetsberövande. Trots det är det ändå offret själv som genom inlagor får kämpa för upprättelse när felet uppmärksammas och personen försätts på fri fot.

När såg man en samlad domstol offentligen gå ut ens i formella ordalag och ber om ursäkt och uppriktigt beklagar vad man ställt till med? Så fungerar nog inte rättsväsendet, men nog borde ämbetsmannahedern göra sig påmind. Åtta förspillda år går aldrig att ersätta. Den uppmuntran svenska staten är skyldig den här mannen kan aldrig någonsin bli tillräckligt tillgodosedd.

Det är omöjligt att till hundra procent undvika att fel begås och detta är inget påhopp på domstolarna. Kanske är det risk för störning och avtrubning i ett jobb som hela tiden går ut på att tänka i straffsatser. Men ärade domstols- ledamöter, åklagare och domare, ni är säkert medvetna om vilken makt ni besitter. Frågan är bara vem som skall ställas till ansvar när ett vådaskott går av?

Beobachter

Dags igen för Belöningen

Belöningen är ett långsiktigt projekt som leds av: NBN (Nobba Brass & Nubbe) FMN (Föräldra föreningen mot narkotika) och KRIS.

Projektet har till syfte att förebygga missbruk i unga år och målgruppen är alla elever i årskurs tre och fyra samt deras föräldrar och lärare Stockholm skolor.

Eleverna har fått ett frågeformulär att jobba igenom med sina föräldrar. Samt en informationsbroschyr om ämnet. Detta formulär skickas sedan tillbaka och några vinnare tas ut och det är då detta som blir Belöningen.

Vinnarna består av några klasser som får 3 000 kr i vinstcheck, föräldrarna som medverkat får en litografi av Lasse Åberg. Detta sker den 6 april kl: 13:00 på frys- husets Arena och med Uffe Larsson som konferencier.

Det blir även uppträdande av skiftande karaktär samt information av polisen. Unga KRIS kommer att finnas på plats för att svara på frågor från eleverna. Du som arbetar med ungdomar är välkommen att delta den 6 april.

Michael Thyberg

Kamratjour i norr

Dygnet runt, när medlemmar krisar, rycker KRIS-jouren ut i Sundsvall. Men för det mesta är det lugnt. Dagarna fylls med morgonmöte, fika, information till fångelser och anstalter. Dessemellan hinner man med både bio, trav, fotboll och soppkök.

-De ringde från KRIS i Stockholm och sa att det var en tjej som satt på tågstationen i Ljusdal och var i behov av direkt hjälp, säger Kicki Andersson, ansvarig för ekonomin på KRIS i Sundsvall, som för övrigt är RIKSKRIS regionkontor för hela nedre delen av norrland.

-Jag körde de tjugo milen till Ljusdal, men då var hon borta. Det var under en av de veckor jag hade jouren, fortsätter hon. Och för bara några månader sedan fick den som hade jouren tillkalla polishjälpen när en medlem, med fara för sitt eget liv efter ett återfall behövde tas in på LVM.

För att ha jourveckan, krävs att man har körkort och är en av de anställda. Än så länge är det fyra stycken som uppfyller kraven. Dygnet runt finns man tillgänglig med jourtelefon och bil. Det är alltid någon av de andra som är bakjour. Oftast är det lugnt, den som är jour åker varje kväll hem till den som bor i lägenheten för nymuckade, bara för att se att allt är ok och prata lite. Just nu är det Martin som ska bo där i två veckor. Jouren är en trygghet för alla på KRIS, det finns alltid någon att ringa för stora och små bekymmer.

En vanlig dag på KRIS som finns på Nybrogatan 19 i Sundsvall, börjar som på de flesta andra KRIS-kontor i landet, med morgonmöte. Personalstyrkan på sex personer och en praktikant fördelar arbetsuppgifterna, vad ska göras? Köras? Köpas och ringas? Sen är det dags att hämta sponsrat bröd på Bakgården, berättar Tobias Andersson, sponsransvarig.

Dagarna fylls fort på KRIS, som funnits sedan 1999, med besök från anstalten Viskan och fritidsgården Domsaga. KomVux finns också med på listan, alla kommer för att få information om verksamheten.

Tid för samtal, skratt och fika finns det också mellan alla måsten. Anders har slutat röka, han tar bara en cigg om dagen nu, berättar han stolt. Men visst är det jobbigt... Några medlemmar har barnen med sig, då blir prinsesstår-tan uppäten... Tobias och Totte hinner spela lite biljard...

Mellan allt som ska göras, lagar medlemmarna lunch som serveras tre dagar i veckan för tjugo kronor. -Just nu är det riktigt bra mat eftersom en av medlemmarna är kock och har tagit på sig hela veckans matlagning, säger Tobias.

I december månad startade soppköket. Mitt på torget i Sundsvall, en stad som inte har mer än sjuttio tusen invånare, finns det varm soppa till behövande. De som inte behöver men vill ändå, lägger ett bidrag i en burk.

KRIS Sundsvalls kamratjour är igång dygnet runt. Det finns alltid någon som är i behov av vårt stöd, säger Peter Öberg

När dagen tar slut, tar kvällen vid. Tre dagar i veckan har KRIS kvällsöppet till åtta och varje tisdag är det film. De andra kvällarna kan man gå på Timrås hockeymatcher, bowla eller gå på teater. Om andan faller på går det bra att ta KRIS lånebil för femtio kronor och åka till travet. Ibland är det skönt att inte göra någonting, bara vara, ta en fika. Kanske flippra lite eller sola i solariet, surfa på nätet eller skriva någon ansökan på någon av datacaféets fyra datorer.

Örebro förnyar

Av: Michael Thyberg

Den sjätte februari invigdes nya lokalen av landshövding Gerd Engman vid Vasatorget i Örebro

Det var på dagen två år tidigare som samme landshövding invigde den dåvarande KRIS-lokalen som låg på Tomtebogatan i Örebros utkant.

Lars Liljegren, ordförande i KRIS Örebro är idag mycket nöjd med den nya föreningslokalen, belägen vid Vasatorget i Örebros centrala delar.

- Vi syns bättre här och Örebroarna kommer nu att få ett ansikte på KRIS. Vi tror att fler kommer att besöka lokalen nu, säger Lars Liljegren. Lokalerna är luftiga och ljusa med stora fönster mot torget

En annan nyhet är att föreningen hyr ytterligare en lokal längre ner på gatan där man planerar att köra ungdomsprogramverksamheten. Man har således separerat delar av verksamheten för att få en bättre miljö för ungdomsprogrammen.

Vägen ut var med vid invigningen den sjätte februari, tillsammans med många andra som kom för att titta på de nya lokalerna. KRIS Örebro bjöd på smörgåstårter och en rundvandring.

- Nu är det bara för Örebroarna att ta sig till Vasatorget och besöka oss, avslutar Lars Liljegren med ett leende.

Foto: Kikki Christiansson

Stora ljusa utrymmen möts du av som besöker KRIS Örebro

Foto: Kikki Christiansson

Gunnar Bergström är en man med mycket kunskap om tankemönster hos kriminella.

Kriminell livsstil på Kärsön

Av: Michael Thyberg

“Kriminalitet som livsstil” är ett program som Gunnar Bergström tagit fram. Programmet är kognitivt, det vill säga att man arbetar med tankemönster och lär sig förstå hur och varför kriminella tänker så som dom gör i ett kriminellt liv. Påverkansfaktorn är att lära sig hantera olika situationer då man är på väg åt fel håll.

Detta var den tredje kursen i kriminell livsstil för KRISare från hela Sverige. Bland deltagarna fanns även en kollega från Clean-house, Danmark. Totalt var det representanter från elva föreningar. Kursen hölls på naturfagra Kärsögården under två helger i november 2002. KRIS Stockholm stod för kostnaderna.

I kursmaterialet finns olika delar som man tittar på och genomför i grupper. Innan kursen börjar skall man skapa sig en klient, eller utgå från sig själv vid en viss ålder. Denna klient följer med under kursen och man lär sig bland annat göra en utredning av det kriminella tankemönstret hos sin klient. Detta förfarande skapade en del aha-upplevelser hos deltagarna, men även obehag kom upp.

I det så kallade PICT-testet, som bestod av åttio frågor, fick man en fingervisning om sitt eget tankemönster hos sin klient vid vald ålder. Alltså om hur man själv uppträdde då. Eleverna upplevde testet som mycket igenkännande! I övrigt var det en lärorik livsstil man övade på. Syftet är att lära sig hantera kriminellt tankemönster och bli medveten om dess egenskaper

KRIS landet runt

Reportage från lokalföreningarna

KRIS Helsingborg blir stabilare

Allt har sin tid. Vi växer oss större och starkare, sakta men säkert. Växer i insikt för var ny erfarenhet vi gör, och vi upplever rent fysiskt att vi har vind i seglen idag.

Vårt stöd hos våra entusiastiska medlemmar, hos BRÅ och Helsingborgs Stad gör att vi står stadigt med fötterna på jorden, och vi tror på framtiden.

Vår lokal i Helsingborg håller öppet fem dagar i veckan. Vi har datorer och tillgång till Internet via bredband, för de som är intresserade av det. Man kan titta in och ta en fika i vårt mysiga TV-rum och kolla in någon videofilm om man känner sig hågad. Kanske spela något spel tillsammans, eller helt enkelt bara umgås med varandra,

känna kamratskap och stöd.

Vi har haft några ungdomar som avverkat en del av sin ungdomstjänst hos oss i lokalen, med goda erfarenheter, och vi har ett mycket gott förhållande till olika sociala myndigheter, Frivården och Kriminalvården i Helsingborg.

Under det gångna året har en god kontakt etablerats med Medborgarskolan här i stan och där erbjuds vi möjligheter att delta i allehanda kurser, till fördelaktiga priser.

Förutsättningar för en meningsfull tillvaro, och en positiv fritid saknas alltså icke.

I KRIS vill vi verkligen satsa på en positiv fritid, och bland våra övriga verksamheter kan vi nämna bland

annat Korpfolbollen, där Mikael Öhlén föredömligt ansvarat för att driva fram våra duktiga fotbollsskallar. Under sommaren kämpade vi tappert i Sinnesro-cupen, trots att vädrets makter motarbetade oss, men i Pro-Krami-cupen placerade vi oss betydligt bättre.

I Korpen denna säsong vann vi stort över de bästa lagen och åkte på storstryk av de sämsta. Så kan det falla sig emellanåt. Fantastiskt roligt har det varit, och träningen fortsätter för de som vill, under vinterhalvåret. I juli var vi på kva Berga i Helsingborg och spelade fotboll med internerna, vilket uppskattades från bägge håll. Vi har också haft grillfest en vacker sommarkväll där.

Vår kvinnoverksamhet, under ledning av Peggy Rosén är i nydanande, och hitills har vi hunnit med restaurang och teaterbesök.

KRIS Helsingborg är alltså på gång, och under det nya året försöker vi starta ett ungdomsprogram, och ett boendeprogram, och från och med november 2002 är undertecknad officiellt anställd hos KRIS. Vi arbetar också på att få en kvinnligt anställd här.

Så... i framtidstro och med stor tacksamhet till er alla som jobbar och sliter ideellt för KRIS, avslutar jag, med hopp om ett riktigt utvecklande 2003!

Jörgen Borgqvist
Ordförande i KRIS Helsingborg

Tre glada pågar: Micke Öhlén, Jörgen Borgqvist och Gert-Inge Stoltz från KRIS i Helsingborg.

KRIS landet runt

Reportage från lokalföreningarna

Det är så hälsosamt och stärkande i fjällen

KRIS Umeå i Hemavan

Här kommer det lite bilder från KRIS Umeås och IOGT/NTO:s gemensamma fjällresa upp till Hemavan. Totalt deltog 13 medlemmar. Ett av syftena med resan var att grunda för ett fortsatt samarbete mellan föreningarna. Vi hade kanonväder och provade på såväl skoterkörning som slalom och snowboard. Det kändes i kroppen efter en vecka.

På kvällarna hade vi en del kursverksamhet om våra respektive organisationer, gruppdynamiken var mycket god och vi fick möjligheten att lära känna varandra bättre.

Kicki Edström
Foto: Jenny Liebel

Ewa Wahlström, Johanna Norman, Kicki Edström samt Veronica sundqvist och Jenny Liebel

Vid vackert väder är sikten milsvid, i bakgrunden syns norska fjällen

Det glada skidgänget: Anna-Pia Lundblad, Kurt Pettersson, Kicki Edström och Christer Jansson samt Anneli Sandberg

Ny lokalförening i Lycksele

Av: Richard Englund

Den 12 november förra året blev KRIS Lycksele vår tjugosjunde lokalförening. Antalet medlemmar uppgår idag till omkring 20. Man räknar med att hålla officiell invigningsfest den 5 april.

Lokalen i Lycksele är under renovering. Hyresvärdens Franklins Fastigheter sponsrar med materiel: -Det är en helschysst hyresvärd, säger Roger Mörtzell som är ordförande i föreningen. Vi kommer snart att få spis och ugn till köket.

Roger berättar att lokalytan är 140 kvadratmeter. Till att börja med kommer de att starta kaféverksamhet och ett jourboende med två platser:

-Det är bra att ha när det blir dags att hämta någon från anstalt. Sedan måste vi ju utveckla samarbetet med socialtjänsten.

Renoveringsarbetet bedrivs i form av en studiecirkel inom NBV. De är tio, tolv personer som hjälps åt med målning, tapetsering och spackling.

-Just nu ser det ut som en byggarbetsplats, säger Mörtzell.

Till vardags jobbar han som alkohol- och drog-

Foto: Donald Paulsson/Västerbottens Folkblad

Roger Mörtzell, ordförande i KRIS Lycksele är full färd med att välja tapeter tillsammans med xxxxx xxxxxx.

terapeut på kommunen. Han berättar att föreningen redan har fått sin första sponsor: Svanssele Produktion AB som har gått in och stöttat föreningen med ett bidrag.

-Vi kommer att ha vårt första årsmöte den 25 februari. Då ska det väljas en ordinarie styrelse. Man vet ju aldrig om jag sitter kvar som ordförande efter det, säger Roger Mörtzell och skrattar.

Han avslutar med att bjuda

till festen som preliminärt är bestämt till att öppnas kl. 13.00 den 5 april.

KRIS Lycksele blev i ordningen den 27:e lokalförening i Sverige

KRIS landet runt

Reportage från lokalföreningarna

Här poserar RIKSKRIS nya styrelse framför folkhögskolan i Wendelsberg, Mölndal. Fler-talet av ledamöterna är samma som tidigare vilket är bra med tanke på att det tar tid att få en samordnad och strukturerad styrelse. RIKSKRIS är fortfarande i sin linda och utveck-las saktas men säkert.

Vid RIKSKRIS års-möte i Mölndals den 28 februari 2003 valdes en ny styrelse.

Många av de gamla ledamöterna sitter kvar och det är en trygghet.

RIKSKRIS haren omfattande verksamhetsplanning som sträcker sig tre år framåt.

Styrelsen har ledamöter från norr till söder och kommer att sammanträda vid minst fyra tillfällen under året.

Sammansättningen av RIKSKRIS är representanter från fem regioner och 28 föreningar. Motioner till RIKS kommer att tas upp i regionen för vidarebehandling.

RIKSKRIS nya utseende

Förbundsordförande:
Christer Karlsson

Region övre norrland:
Ledamot: Alf Norberg
Ledamot: Ing-Marie Björk
Suppleant: Dick Sundberg
Suppleant: Denny Ejehult

Region nedre norrland:
Ledamot: Bosse Persson
Ledamot: Per Rehnman
Suppleant: Tord Svensson

Region Öst:
Ledamot: Lars Liljegren
Ledamot: Peter Söderlund
Suppleant: Ingemar Henriksson
Suppleant: Anders Möller

Region Väst:
Ledamot: Tommy Johansson
Ledamot: Peter Ohlin
Suppleant: Bosse Tång
Suppleant: Ted Schmidt

Region Syd:
Ledamot: Vincent Sjöbäck
Ledamot: LP-Axelsson
Suppleant: Jörgen Borgqvist
Suppleant: Per-Arne Karlsson

Foto: Michael Thyberg

Fråga Krisjuristen

Anna Hedman

Sitter du i klistret? Har du något du undrar över som rör lagen och dess djungel?

-Då är du välkommen att kostnadsfritt rådfråga RIKSKRIS egen jurist: *Anna Hedman*

e-post:

krisjuristen@kris.a.se

Fråga:

Jag har blivit tagen för ringa narkotikabrott, kan detta göra att jag förlorar mitt körkort?

Svar:

Ja, detta kan bli följderna. Det måste dock inte bli på det sättet. Om en person kör bil narkotikapåverkad, så faller detta under samma bestämmelse som rattfylleri - körkortet förloras. Vad gäller den som åker fast för narkotikabrott utan något samband med bilkörning så kan även detta vålla problem. Lagen säger att körkort får dras in om "körkortsinnehavaren på grund av opålitlighet i nykterhetshänsen inte bör ha körkort". Samma gäller för den som till följd av "personliga förhållanden" inte anses vara betrodd att köra bil. Den som åker fast för narkotikabrott - även om det är ringa - måste alltså underkasta sig myndigheters eventuella krav och villkor för att få behålla sitt körkort. Den som exempelvis inte accepterar krav på läkarundersökning, urinprov et c kan alltså förlora rätten att köra bil. En vägran kan ses som ett tecken på att något finns att dölja.

KRISjuristen

Fråga:

Vad händer med min sjukpension och bostadstillägg om jag blir dömd för brott och hamnar i fängelse?

Svar:

Från och med 2003 har regler om sjukpension förändrats. För den som döms till minst 90 dagars straff går sådan aktivitets- och sjukersättning (detta är de nya termerna för det som tidigare kallades sjukbidrag och förtidspension) förlorad 60 dagar efter frihetsberövande. Den som sitter häktad i 60 dagar förlorar också sin ersättning även om inte rättegång ägt rum. Om den intagne

senare får ett lägre straff än 90 dagar vidtas rättelse i efterhand. Bostadstillägget går förlorat inom 60 dagar efter dom om fängelsestraff om detta avser minst två år.

Den som döms till straff under två år får alltså behålla bostadstillägget. Det är dagen för "påbörjad verkställighet" som räknas. För den som har en nära anhörig som är beroende av försörjning så kan undantag ske efter särskild behovsprövning vad gäller långtidsdömda. I förarbeten till den nya lagen säger man att detta gäller som tidigare. Rätt att återfå bostadstillägg inträder från och med den tredje månaden före frigivning. Rätten till aktivitets- och sjukersättning inträder 30 dagar före frigivning.

Dessa nya bestämmelser vållar naturligtvis problem för den långtidsdömda. För framtiden skulle man kunna titta på hyreslagstiftningen, så att den som blivit dömd till ett långt fängelsestraff inte förlorar sin rätt att hyra ut sin bostad i andra hand under åren i fängelse. Detta skulle kunna vara ett sätt så att staten får spara sina pengar, samtidigt som en person kan gå ut i samhället och ha kvar sin lägenhet. Detta är en politisk fråga; en organisation som KRIS kan försöka påverka lagstiftande instanser för att få en lösning som blir så bra som möjligt.

KRISjuristen

Fakta om KRIS-Juristen:

Anna Hedman är juridikstuderande och bosatt i Karlstad. Där hon även arbetar aktivt inom KRIS.

Anna Hedman svarar på dina frågor om juridiska problem kostnadsfritt. Vägen ut publicerar de mest intressanta ärendena för våra medlemmar och övriga läsare.

PREMIER

SAMHÄLLET'S FIENDE NO. 1

BASERAD PÅ
HÄNDELSER UR
DET VERKLIGA LIVET

MISSA INTE NÄSTA PREMIER

Nästa nummer av Vägen ut

* **RIKSKRIS**

satsar på nationell samordning

* **Samverkan mot mobbing**

Manifestation av KRIS

* **Nytt stödboende i Stockholm**

Lilla Gungan görs om

* **Visionsrummet**

- En verklighet

* **KRIS landet runt**

Lokala reportage

* **Uri Galler**

Olycksfågeln

Samt mycket mer...

Planerad utgivningsdag är 10 juni 2003

Journalistiska talanger

Har du det? Vill du vara med om att skriva artiklar på uppdrag från Vägen ut redaktionen?

Då är du välkommen att ta kontakt med Chefredaktör Michael Thyberg för mer information.

E-post: vagenut@kris.a.se
Redaktionen: 08-615 19 20
mobil: 0736-88 19 17

KRIS Stockholms familjedagar på Kärsön

Dags att anmäla dig nu!

Nu är det dags att planera för ditt deltagande vid familjelägret på Kärsön 2003. Lägret kommer att hållas från torsdag 19 juni fram till söndag 22 juni.

Anmälan görs till Gith Johnsson från den 1 maj 2003.
Telefon: 08-615 19 20

Kostnad:

Vuxen 500 kr (över 20 år)

Barn 0 kr

Foto: Michael Thyberg

Vill du bli medlem i KRIS-organisationen

Ta kontakt med din lokala KRIS-förening eller med medlemsregistret

E-post: medlemsregistret@kris.a.se

Vill du arbeta ideellt eller förverkliga bra idéer. Är du visionär?

Många av KRIS lokalföreningar är i behov av frivillig kraft i alla former. Du som är medlem kan medverka och stödja din lokala förening på många sätt. Ta gärna kontakt med ditt KRIS och hör vad du kan medverka till.

RIKSKRIS

TELE2.COMVIQ

Erbjudande

Öppna mobilabbonemang genom KRIS Stockholm

Vi kan nu erbjuda våra medlemmar ett oslagbart tillfälle att skaffa mobilabbonemang med låg kostnad

KRIS Stockholm kan erbjuda två alternativ:

- Alternativ 1 är avsett för dem som inte ringer så mycket.
- Alternativ 2 är avsett för högringare.

Alternativ 1

Priser - Ramavtal (exl.moms)

Månadskostnad:	70 kr per användare.	
Öppningsavgift:	295: - (engångsavgift)	
Minutavgifter:		
Må-Fre 07-18	Övrig tid	
1,60 kr	0,90 kr	Till fastnätsoperatörer.
0,72 kr	0,41 kr	Till Tele2 och Comviq
2,47 kr	2,47 kr	Till övriga mobiloperatörer.

Alternativ 2

Priser - Flatrate (exl.moms)

Månadskostnad:	196 kr per användare.	
Öppningsavgift:	295: - (engångsavgift)	
Minutavgifter:		
Må-Fre 07-18	Övrig tid	
0,60 kr	0,60 kr	Till fastnätsoperatörer.
0,42 kr	0,42 kr	Till Tele2 och Comviq
2,90 kr	2,90 kr	Till övriga mobiloperatörer.

I båda alternativen ingår följande tjänster:
T2 E-post, T2 Plus, T2 svar, T2 text, Utgående T2 data och fax, WAP

Tycker du att detta tilltalar dig skall du ta kontakt med Anneli Enström på KRIS Stockholm som är ansvarig för mobilhanteringen.

Du tecknar ett avtal med KRIS Stockholm och en bindningstid på ett år i taget.

Övriga upplysningar om avtalet får du av:

Anneli Enström 08-615 19 20 eller 0736-88 19 85.

E-post: anneli.enstrom@kris.a.se

www.kris.a.se

avs: RIKSKRIS
Redhars väg 4
462 54 Vänersborg

”Genom att hjälpa andra hjälper man sig själv”.

Med ökat samarbete och stöd från samhället och näringslivet får vi större kraft att hjälpa människor att inte återfalla i brottslighet. KRIS erbjuder nu därför ett sponsorpaket till företag och organisationer över hela Sverige. Genom att köpa KRIS Företagspaket kan företag stödja vårt arbete lokalt i sina regioner.

Paketet är avdragsgillt och alla företag som köper paketet och därmed sponsrar KRIS brottsförebyggande verksamhet kommer att publiceras med namn på KRIS hemsida samt i artiklar i KRIS-tidningen Vägen Ut.

Företagspaketet innehåller:

- **Föreläsning á 1½ timme av KRIS-medlem**
- **1 års utgåvor av KRIS-tidningen Vägen Ut**
- **Broschyr om KRIS**
- **Video om KRIS**
- **Diplom**

Pris: 5 500 kr
(momsfritt inklusive frakt till företaget)

KRIS-föreningarna i Sverige köper in paket till självkostnadspriset 500 kr, den resterande summan på 5 000 kr går till finansiering av KRIS lokala verksamhet runt om i Sverige.

kontakta din lokala KRIS-förening för att beställa sponsorpaketet eller för att få mer information!

Borlänge
Tel: 0243-124 55
borlange@kris.a.se

Härnösand
Tel: 0736-88 19 66
harnosand@kris.a.se

Luleå
Tel: 0920-889 89
Fax: 0920-889 89
lulea@kris.a.se

Piteå
Tel: 0911-106 81
pitea@kris.a.se

Söderhamn
soderhamn@kris.a.se

Falun
Tel: 023-79 52 54
falun@kris.a.se

Kalix
Tel: 0923-155 33
kalix@kris.a.se

Lycksele
Tel: 070-656 13 43
lycksele@kris.a.se

Sala
Tel: 0224-100 63
sala@kris.a.se

Umeå
Tel: 090-71 35 32
Fax: 090-12 40 60
umea@kris.a.se

Gislaved
gislaved@kris.a.se

Kalmar
Tel: 0480-207 91
kalmar@kris.a.se

Malmö
Tel: 040-92 71 00
malmo@kris.a.se

Skellefteå
Tel: 0910-533 10
Fax: 0910-72 96 10
skelleftea@kris.a.se

Uppsala
Tel: 018-15 13 13
 uppsala@kris.a.se

Gnesta
Tel: 0158-263 65
gnesta@kris.a.se

Karlstad
Tel: 054-21 60 55
karlstad@kris.a.se

Norrköping
Tel: 011-13 72 43
norrkoping@kris.a.se

Stockholm
Tel: 08-615 19 20
Fax: 08-643 29 60
stockholm@kris.a.se

Vänersborg
Tel: 0521-14000
vanersborg@kris.a.se

Göteborg
Tel: 031-14 51 58
Fax: 031-14 51 34
goteborg@kris.a.se

Katrineholm
Tel: 0150-140 50
katrineholm@kris.a.se

Nyköping-Oxelösund
Tel: 0155-21 48 44
Fax: 0155-21 48 44
nykoping-oxelosund@kris.a.se

Sundsvall
Tel: 060-15 12 11
sundsvall@kris.a.se

Örebro
Tel: 019-33 51 97
Fax: 019-33 51 97
orebro@kris.a.se

Helsingborg
Tel: 042-13 22 95
helsingborg@kris.a.se

Landskrona
Tel: 0418-598 20
landskrona@kris.a.se